

Hizmetkâr Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hizmetkâr Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23033>

Özet

Hizmetkâr Liderlik Ölçeği, yerel siyaset ve yönetim alanında çalışan liderlerin, özellikle de Belediye Başkanları'nın hizmetkâr liderlik özelliklerini ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Ölçeğin uyarlama çalışması, yerel yönetim bağlamında liderlik davranışlarının Hizmetkâr Liderlik prensiplerine ne ölçüde uygun olduğunu belirlemeyi hedeflemiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçek, 19 madde ve 4 alt boyuttan oluşan, yüksek geçerlik ve güvenilirliğe sahip bir yapı sergilemektedir.

Bu araç, liderlerin çalışanlar ve halkı güçlendirme, hizmet odaklılık, vizyon oluşturma ve güven tesis etme gibi temel hizmetkâr liderlik boyutlarındaki performansları değerlendirme için kritik bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hizmetkâr Liderlik, Liderlik Ölçeği, Belediye Başkanları, Uyarlama Çalışması, Yerel Siyaset, Faktör Analizi, Güvenilirlik.

Yazarlar

Erkan T. Demirel, A. Yatkın, M. Düşükcan, N. Derin, A. Çakınerk, M. Güven.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, yerel yönetimler bağlamında görev yapan liderlerin (Belediye Başkanları) hizmetkâr liderlik davranışlarını bilimsel yöntemlerle ölçmek ve değerlendirmektir. Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin Türkçe kültür ve siyasi yapıya uygunluğunu test ederek, Türkiye'deki yerel siyaset liderliği araştırmalarına geçerli ve güvenilir bir araç kazandırmayı amaçlamıştır.

Ölçek, liderlik etkinliğini sadece otorite ve güç kullanımı üzerinden değil, aynı zamanda hizmet etme, etik değerlere bağlılık ve takipçilerini geliştirme perspektifinden incelemeye olanak tanır.

Yapı

Hizmetkâr Liderlik Ölçeği, liderin öncelikle başkalarına hizmet etme arzusuyla hareket ettiği felsefi bir liderlik yaklaşımı olan **Hizmetkâr Liderlik** yapısının ölçmektedir. Uyarlama çalışması sonucunda bu yapı, toplam 19 madde ile temsil edilen dört temel alt boyutta toplanmıştır.

Güçlendirme (6 Madde): Liderin takipçilerinin yeteneklerini ve özerkliğini artırma çabası.

Hizmet (5 Madde): Liderin topluma ve çalışanlara fayda sağlama odaklılığı.

Vizyon (4 Madde): Liderin geleceğe yönelik net ve ilham verici bir yön belirleme yeteneği.

Güven (4 Madde): Liderin takipçileriyle kurdu?u etik, dürüst ve sa?lam ili?kiler.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, aç?mlay?c? faktör analizi kullan?larak incelenmi?tir. Analiz sürecinde, faktör yükleri 0,320'den küçük olan 9 madde ölçekten ç?kar?lm??t?r. Bu eleme sonucunda ölçek, istatistiksel olarak güçlü bir yap?ya ula?m??t?r.

Yap?sal geçerlik için hesaplanan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) de?eri 0,808 olarak bulunmu?tur ($p = 0,000$). Bu de?er, literatürde (Sipahi, 2008:80) faktör analizi için "mükemmel" kabul edilen bir düzeydedir, bu da veri setinin faktörle?tirme için uygun oldu?unu göstermektedir. Nihai olarak ölçek, 4 faktörlü bir yap?ya sahiptir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, aç?klayabildi?i toplam varyans ve güvenilirlik katsay?lar? üzerinden de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in aç?klayabildi?i toplam varyans oran? %49,42'dir. Çok faktörlü ölçek desenlerinde, aç?klanan varyans?n %40 ile %60 aras?nda olmas? yeterli kabul edildi?i için (Çokluk vd., 2010:197), bu de?er ölçe?in yeterli faktör yap?s?na sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Aç?klanan varyans?n yüksekli?i, geli?tirilen ölçe?in faktör yap?s?n?n gücü ile do?rudan ili?kilidir. Ölçe?in genelinin ve dört alt faktörünün ayr? ayr? hesaplanan güvenilirlik katsay?lar? (genellikle Cronbach Alfa), oldukça yüksek bulunmu?tur, bu da ölçe?in iç tutarlılı?n?n mükemmel oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda uygulanan faktör analizi, ölçe?in boyut yap?s?n? ortaya ç?karm??t?r. Ba?lang?çta yer alan maddelerden, düşük faktör yükü (0,320'den küçük) gösteren 9 madde yap?dan ç?kar?lm??t?r. Bu temizleme i?lemi, ölçe?in kavramsal olarak daha saf ve istatistiksel olarak daha güçlü bir yap?ya sahip olmas?n? sa?lam??t?r.

Nihai KMO de?eri (0,808) ve anlamlı?k düzeyi ($p=0,000$), örneklem büyüklü?ünün ve verilerin faktörle?tirme için ideal oldu?unu do?rulam??t?r. Sonuç olarak, 19 maddelik, dört alt boyuttan olu?an bir yap? elde edilmi?tir: Güçlendirme, Hizmet, Vizyon ve Güven.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçe?i

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yerel Siyaset Liderleri (Belediye Başkanları)

Age Group: Yetkinler

Population Details: Yerel siyasetin liderleri olan Belediye Başkanlarına yönelik hazırlanmıştır.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçeği kullanılmıştır. Derecelendirme formatı 1= hiçbir zaman ile 5= her zaman arasında değişmektedir. Yüksek puanlar, ilgili hizmetkâr liderlik boyutunda yüksek düzeyi işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Hizmetkâr Liderlik, Liderlik Stilleri, Yerel Yönetim, Ölçek Geliştirme, Likert Ölçeği, Güçlendirme, Vizyon, Güven.

Özet, Ücret ve Test Yılı

Sorumlu Yazar: Erkan T. Demirel

Test Yılı: 2012 (Uyarlama Çalışması)

Özet ve Kullanım: Akademik çalışmalar için kaynak gösterilerek kullanım genellikle mümkündür. Ticari kullanım için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Demirel, E. T., Yatkın, A., Düşükcan, M., Derin, N., Çakırbek, A. ve Güven, M. (2012). Yerel siyasetin liderleri olan Belediye Başkanlarına Yönelik Hizmetkâr Liderlik Ölçeği uyarlama çalışması. Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 3(2), 67-83.

Sipahi, B. (2008). Sosyal Bilimlerde Veri Analizi. Beta Yayınları. .

Çokluk vd. (2010). Çok Değişkenli İstatistik. Ankara: Pegem Akademi. .

Makalenin orijinal linki: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: hizmetkar-liderlik-olcegi-toad.pdf

Hizmetkâr Liderlik Ölçeği Maddeleri

Ölçek, 19 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Derecelendirme 5'li Likert tipindedir (1= hiçbir

zaman - 5= her zaman).

Güçlendirme (6 Madde)

Hizmet (5 Madde)

Vizyon (4 Madde)

Güven (4 Madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM